

dr hab. Danuta Łazarska, prof. UKEN
Katedra Dydaktyki Literatury i Języka Polskiego
Instytut Filologii Polskiej UKEN w Krakowie

**Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Beaty Strzępek-Leśniak
pt. *(Nie)stereotypowe ujęcie niepełnosprawności w utworach Olgi Ptak i Jacka Hołuba*
napisanej pod kierunkiem dr hab. Doroty Karkut, prof. UR**

Praca doktorska mgr Beaty Strzępek-Leśniak podlega ocenie merytorycznej w świetle wymagań wskazanych w art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*. Są to: prezentowanie ogólnej wiedzy teoretycznej w dyscyplinie, umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej, oryginalne rozwiązanie problemu naukowego. Dysertacja stanowi pracę pisemną, której fragmenty zostały opublikowane w formie trzech artykułów (zob. B. Strzępek-Leśniak, *Doświadczenie emocjonalne rodziców wychowujących niepełnosprawne dzieci*, [w:] *Kalejdoskop naukowy II*, red. R. Striński, Olsztyn 2023, s. 254-269; też, *Kto ukradł jutro, czyli dlaczego nie jest jak z obrazka? Olgi Ptak w szkolnym kanonie lektur – na podstawie opinii studentów*, „Dydaktyka Polonistyczna”, Rzeszów 2022, nr 8(17), s. 81-92; też, *Matki dzieci z niepełnosprawnością wychodzą z cienia w reportażowych prowokacjach Jacka Hołuba*, „Dydaktyka Polonistyczna”, Rzeszów 2023, nr 9(18), s. 341-351). Dotyczy ona niepełnosprawności – zagadnienia ważnego i obecnego zarówno w literaturze, szczególnie zaś literaturze niefikcjonalnej autorstwa Olgi Ptak, Jacka Hołuba, jak i w kontekstach interdyscyplinarnych. Rozprawa jest ciekawa nie tylko z uwagi na podjęty temat, ale i przedstawione w niej wyniki badań empirycznych.

Praca liczy 262 strony i składa się z części wstępnej, która jest trafnym wprowadzeniem do rozprawy, pięciu rozdziałów podzielonych na podrozdziały, zakończenia, bibliografii, spisu: diagramów, rysunków, wykresów, tabel oraz aneksu z kwestionariuszem ankiety, noty bibliograficznej, streszczenia pracy w języku polskim i angielskim. Czytelna struktura rozdziałów sprzyja rozwinięciu tematu badawczego. Temu służy dążenie Doktorantki do klarownego zaprezentowania rozważań.

Na podstawie lektury rozprawy trzeba stwierdzić, że Autorka nie tylko prezentuje ogólną wiedzę teoretyczną w dyscyplinie, ale i posiada wiedzę z innych dyscyplin naukowych, wszak tej ostatniej wymaga temat pracy. Można się o tym przekonać już w części wstępnej, w której znajdują się założenia rozprawy, odnoszące się m.in. do metodologii badań literaturoznawczych i kwestii interdyscyplinarnych. Fundamentem pracy są studia o niepełnoprawności, zaś kierunkiem "współtworzącym teoretyczną perspektywę dysertacji są literackie studia o niepełnoprawności, które wykorzystują podstawowe dla literaturoznawstwa metody pracy z tekstem literackim" (s. 9). Doktorantka pisze o relacjach dociekań naukowych m.in. z narratologią, hermeneutyką, autobiografizmem. Pani Strzępek-Leśniak jest świadoma interdyscyplinarności podjętego tematu i potrzeby wprowadzania kontekstów społecznych czy kulturowych, też będących podstawą dla studiów o macierzyństwie (s. 9-10).

O odczytaniu Badaczki i dysponowaniu wiedzą teoretyczną świadczą poszczególne rozdziały. W pierwszym znajdują się rozważania skoncentrowane m.in. na terminie „niepełnosprawność” – jej paradygmatach, ewaluacji poglądów dotyczących owego pojęcia, związku tego ostatniego zarówno z rozwojem *disability studies* jako interdyscyplinarną metodologią badań, jak i *crip theory* (s. 14-31) na gruncie zagranicznym oraz polskim. Wszystko jest poparte opiniami znawców np. Simi Linton, Susan Sontag, Carri Sandahl, Jolanty Rzeźnickiej-Krupy i omówione w odniesieniu do literaturoznawstwa, a w nim miejsca i rozwoju poruszanych przez Doktorantkę strategii badawczych z odwołaniem do potrzebnych i istotnych dociekań naukowych np. Alicji Fidowicz, Klaudii Mucy. Pojawiają się także wartościowe nawiązania do dyskursu maladycznego, traktującego refleksję o niepełnosprawności w kategoriach doświadczenia egzystencjalnego, oddziałującego „na kształtowanie tożsamość bohatera” (s. 24) i związku owego dyskursu z *disability studies* oraz narracjami niefikcjonalnymi. Podobnie pozytywnie oceniam zaprezentowanie w omawianym rozdziale: społeczno-psychologicznej wiedzy o postawach rodziców dzieci niepełnosprawnych, sposobach funkcjonowania opiekunów na co dzień, doświadczeń przez nich doznawanych, które łączą się np. z „tzw. *teorią przeżywaną*” (s. 34). Przedstawiając owe kwestie, Badaczka nawiązuje np. do współczesnych badań literackich, kategorii doświadczenia w ujęciu Ryszarda Nycza czy do refleksji filozoficznej Hansa-Georga Gadamera. Szkoda jednak, że czasami rozważania odnoszące się do kwestii literaturoznawczych schodzą na drugi plan. Warto było je, moim zdaniem, rozbudować, również w tej części, w której jest mowa o społecznym funkcjonowaniu rodziców wychowujących dzieci atypowe (s. 42-48).

Pani Beata Strzępek-Leśniak posiada szeroką wiedzę dotyczącą stereotypu, o czym można przeczytać w rozdziale II. W nim znajdują się poparte stanowiskami badaczy rozważania m.in. na temat sposobów definiowania tego pojęcia, funkcjonowania w społeczeństwie, klasyfikacji stereotypów i ich związku z niepełnosprawnością, a właściwie z postrzeganiem i traktowaniem osób dysfunkcyjnych (s. 49-57). Doktorantka zdaje sobie sprawę z tego, że stereotypy i problematyka niepełnosprawności są obecne w utworach literackich od czasów starożytnych. Świadczą o tym przywołane i krótko omówione przykłady wybranych tekstów np. mitologicznych, biblijnych. Ma także ogólną orientację w pisarstwie kobiet wychowujących dzieci niepełnosprawne (s. 57-69). Akcentują to bardzo ciekawe i trafnie umocowane w literaturze naukowej rozmyślenia mające na celu szukanie przyczyn: małej aktywności matek w przedstawianiu swoich doświadczeń macierzyńskich, zmian w tym zakresie z przełomu XX i XXI wieku, rozwoju zwrotu matrocentrycznego w literaturze XXI wieku i badaniach literackich. Doktorantka porusza kwestie tożsamości narracyjnej, która „tworzy się podczas wytwarzania opowieści o sobie, co ma miejsce w omawianych (...) w rozprawie utworach literackich” (s. 61). Przygląda się też figurze i stereotypowi Matki Polki. Formułując krytyczne refleksje, nawiązuje do utworów analizowanych w dysertacji i stanowisk badaczy np. Marii Janion. Słusznie podkreśla, iż przedstawiany w tekstach niefikcjonalnych głos matek jest zarówno próbą demitologizacji owej figury, jak i „formą autobiograficznej terapii” (s. 67). To właśnie refleksja nad narracjami autobiograficznymi staje się ważną częścią omawianego rozdziału. Jest ona odzwierciedleniem posiadanej przez Panią Strzępek-Leśniak ogólnej wiedzy na temat: autobiografii jako terminu, form autobiograficznych, cech i stylu narracji autobiograficznych oraz ich wpływu na czytelnika. Wartościowe są dociekania nie tylko o związku owych zagadnień z niepełnosprawnością, ale z refleksjami naukowymi Małgorzaty Czermińskiej, Philippe’a Lejeune’a, Michała Bandury, Anny Łebkowskiej, Magdaleny Rembowskiej-Pluciennik. Szkoda jednak, że nie ma odniesień do Romana Zimanda czy Anity Ciałek. Ich dywagacje naukowe sprzyjałyby głębszym przemyśleniom Doktorantki, uznającej, że: „Termin *autobiografia* nie jest zbyt popularny na gruncie języka polskiego. Częściej spotyka się określenia typu: *pamiętnik* czy *życiorys*...” (s. 71). Twierdzenie to może budzić wątpliwości. Stąd wymaga naukowego uargumentowania. Trzeba zaznaczyć, że walorem ocenianej części dyskursu są konkretne i krótko omówione przykłady niefikcjonalnej literatury autorstwa Jacka Hołuba i Olgi Ptak.

Wspomniana literatura na temat doświadczeń niepełnosprawności jest przedmiotem badań, których efekty znajdują się w kolejnych bardzo ciekawych i rozbudowanych rozdziałach: III i IV. W rozdziale III Pani Strzępek-Leśniak koncentruje uwagę na narracjach

o niepełnosprawności, obecnych w reportażach Jacka Hołuba (s. 82-128). Zajmuje ją zaprezentowanie problematyki książek *Żeby umarło przede mną. Opowieści matek niepełnosprawnych dzieci* oraz *Niegrzeczne. Historie dzieci z ADHD, autyzmem i zespołem Aspergera*. Z powodzeniem skupia się m.in. na historii życia kobiet uwikłanych w opiekę nad dziećmi z niepełnosprawnością, sposobie funkcjonowania matek w rodzinie, na co dzień w społeczeństwie, doświadczanych przez nie emocji, problemów w relacjach z najbliższymi, podejmowaniu walki ze stereotypami. Uznając teksty Hołuba za autobiografię matek, Doktorantka nie zapomina spojrzeć na nie jako na reportaże. Stąd prowadzi bardzo interesujące rozważania nad miejscem i rolą reportera w omawianych książkach, wykorzystaną przez Hołuba techniką wywiadu autobiograficznego (s. 98). Ma rację, gdy pisze, że zasadniczym celem autora reportażu jest przede wszystkim oddanie głosu matkom i ich opowieściom, chociaż nie pomija też głosu osób trzecich np. psychologów (s. 103). W świetle lektury recenzowanego rozdziału trzeba stwierdzić, że jego Autorka dysponuje solidną wiedzą literaturoznawczą, pozwalającą na kompetentne omówienie narracji Hołuba.

Podobny wniosek wyłania się po przeczytaniu rozdziału IV, w którym przeprowadzono literackie studia nad niepełnosprawnością, czyniąc ich podstawą utwór Olgi Ptak pt. *Kto ukradł jutro, czyli dlaczego nie jest jak z obrazka?* (s. 128-173). Pani Strzępek-Leśniak wychodzi od intrygującego zaprezentowania graficznej strony książki, jej struktury. Walorem dociekań jest pochylenie się nad znaczeniem niewerbalnej oprawy utworu dla szerokiego grona czytelników nie tylko dorosłych i pełnosprawnych. W grupie odbiorców Doktorantka widzi także uczniów, których lekcyjne spotkanie z szatą graficzną i tekstem Ptak posłuży m.in. do rozwinięcia kompetencji literacko-kulturowych (s. 145). Zgadzam się z taką opinią. Jednak uważam, że sprofilowanie rozważań na edukację szkolną wymaga poszerzenia. Jego podstawą powinny być dociekania na temat wartości integrowania sztuk, słowa i obrazu na lekcjach języka polskiego (zob. np. Bożena Chrzastowska, Barbara Dyduch, Beata Gromadzka, Henryk Kurczab). Wysoko oceniam przedstawione w omawianym rozdziale wyniki badań nad strategiami narracyjnymi. Koncentrując uwagę na ich funkcjonalności, Doktorantka tworzy studium psychologiczne narratorki, bohaterki i jednocześnie autorki książki *Kto ukradł jutro?* Ze znanstwem pisze o oddziaływaniu na osobowość, emocje, zachowanie matki zarówno wychowywania autystycznego dziecka, jak i tworzenia narracji o trudnym doświadczeniu życiowym. Interesujące są również dociekania skupione na fikcjonalnej opowieści chłopca autystycznego i jej funkcji. Dają one podstawy do stwierdzenia, że Autorka rozprawy dysponuje ogólną wiedzą z dyscypliny macierzystej i sięga do innych wybranych dyscyplin, co jest dużym atutem pracy.

Za bardzo potrzebny ze względu na problematykę dysertacji uznaję rozdział V. W świetle jego lektury można uznać, że Pani Strzępek-Leśniak daje się poznać jako osoba posiadająca wiedzę na temat prowadzenia badań empirycznych, które zrealizowała w latach 2021-2024. Wskazują na to zagadnienia teoretyczne, dotyczące celów i organizacji badań, problemów badawczych – ściśle powiązanych z przedmiotem badań. Doktorantka ma orientację w metodzie badań empirycznych, jaką jest sondaż diagnostyczny; technice, którą w tym przypadku stanowi ankieta; narzędziu badań, czyli kwestionariuszu ankiety; wie też, że trzeba sformułować hipotezy robocze. Nie wiadomo jednak, skąd zaczerpnęła wiedzę na te tematy. Czy z wcześniej przywołanych pozycji naukowych Tadeusza Pilcha i Teresy Bauman, Janusza Sztumskiego? Czy korzystała z innych źródeł? Jakich? Rozważania pomieszczone w ocenianym rozdziale są skoncentrowane przede wszystkim na kształceniu kandydatów na nauczycieli polonistów. Autorka pracy uzupełnia je krótkimi nawiązaniem do kształcenia literackiego uczniów i czytania książek poświęconych niepełnosprawności, które studenci mogą znać ze swojej edukacji szkolnej (s. 198). Doceniam połączenie owych kwestii, w których Badaczka ma rozeznanie. Nie da się ich rozdzielić. Są bowiem wpisane do dydaktyki literatury – subdyscypliny literaturoznawstwa. Pisząc o kształceniu nauczycieli polonistów oraz czytelnictwie książek warto było, moim zdaniem, sięgnąć do rozważań prowadzonych przez np. Marię Jędrychowską, Annę Janus-Sitarz, Zofię Agnieszkę Kłakównę. O prezentowaniu ogólnej wiedzy teoretycznej świadczą interesujące refleksje na temat wpływu literatury na przyszłych nauczycieli. Dowodzą one odczytania Doktorantki, która wie, o czym pisze. Przemawiają za tym nawiązania do myśli naukowej np. Jana Polakowskiego, Michała Pawła Markowskiego, Małgorzaty Czermińskiej, Małgorzaty Latoch-Zielińskiej, Iwony Morawskiej.

W przedstawionej do oceny dysertacji Pani mgr Beata Strzępek-Leśniak wykazała się umiejętnością samodzielnego prowadzenia pracy naukowej, co potwierdza jasno zaprezentowany cel rozprawy. Jest nim „wzbogacenie badań nad literaturą niefikcjonalną prezentującą doświadczenie niepełnosprawności za pomocą analizy i interpretacji wybranych narracji matek wychowujących dzieci atypowe w perspektywie humanistyki zaangażowanej” (s. 7), a także dodatkowo zdiagnozowanie recepcji wybranej literatury przez przyszłych nauczycieli języka polskiego. W moim przekonaniu cel pracy został osiągnięty. Wskazuje na to zawartość dysertacji, w której rozważnie zaprezentowano wiele interesujących kontekstów badawczych, precyzyjnie wybrano materiał badawczy i wyjaśniono przyczyny jego doboru.

Z postawą samodzielności, którą przyjęła Doktorantka w realizacji pomysłu pracy, łączy się dociekliwość naukowa. Widać ją nie tylko we wnikliwym i sprawnym splataniu kwestii terminologicznych, ale również w umiejętności wiązania różnych zagadnień literaturoznawczych. Pani Strzępek-Leśniak efektywnie łączy je z wybraną tematyką, zaczerpniętą z innych dyscyplin, czego wyrazem są już omówione rozdziały.

Na szczególną uwagę zasługuje sprawność analizowania i interpretowania tekstów niefikcyjnych, m.in. sposobu prowadzenia narracji, ich języka, a tym samym umiejętne łączenie teorii literaturoznawczych w procesie badania tekstów Hołuba i Ptak oraz studiów o macierzyństwie ze studiami o niepełnosprawności. Celem jest ukazanie obiektywnej rzeczywistości związanej z doświadczeniem osobistym, społecznym, kulturowym głównych bohaterów reportaży. Z tego zadania Doktorantka doskonale się wywiązuje. Za mocną stronę analiz tekstów Hołuba i Ptak uznaję też umiejętne wydzielenie trzech funkcji: terapeutycznej, edukacyjnej, włączającej i ukazanie ich roli w czytelnickim odbiorze. Zarówno sprawność metodologiczna, jak i badawcza Doktorantki przyczyniły się do dokładnego przeanalizowania narracyjnych sposobów „przedstawienia doświadczenia niepełnosprawności przez rodziców wychowujących dzieci atypowe w perspektywie humanistyki zaangażowanej” (s. 221).

O samodzielności prowadzenia badań naukowych świadczy ta część pracy, w której zaprezentowano koncepcję, założenia i efekty badań empirycznych, przeprowadzonych wśród 320 studentów filologii polskiej specjalności nauczycielskiej (s. 174-219). Wiele dobrego można powiedzieć o Doktorantce nie tylko wtedy, gdy sprawnie przedstawia cele i przedmiot badań diagnostycznych, ale wówczas, gdy umiejętnie formułuje trzy główne problemy badawcze. Są to:

- 1) Stereotypowe postrzeganie osób z niepełnosprawnością oraz ich rodzin w życiu codziennym (...).
- 2) Czytelność lektur z motywem niepełnosprawności (...).
- 3) Wpływ lektur o tematyce niepełnosprawności na doświadczenia respondentów (...), s. 176.

Wyodrębnionym problemom głównym towarzyszą problemy szczegółowe, trafnie ujęte w formie pytań (s. 176-177). Jedne i drugie sprzyjają gromadzeniu informacji o przyszłych nauczycielach języka polskiego. Wiele dobrego można powiedzieć o samodzielności Pani Strzępek-Leśniak, gdy stawia hipotezy robocze. Należą do nich:

- Postrzeganie osób z niepełnosprawnością oraz ich rodzin jest zależne od doświadczenia, na które składa się częstotliwość i stopień kontaktu z nimi.
- Stereotypy względem osób atypowych oraz ich rodzin są kształtowane na skutek nieznamomości tej grupy społecznej.
- Teksty literackie są ważnym źródłem walki ze stereotypami dotyczącymi osób z niepełnosprawnością oraz ich rodzin, a także wpływają na poszerzenie wiedzy społeczeństwa na ten temat.
- Warto wzbogacić szkolny kanon lektur o utwory związane z tematyką niepełnosprawności.
- Duże znaczenie ma wprowadzenie młodego człowieka w świat wartości poprzez lekturę tekstów, które kształtują kompetencje aksjologiczne, a tym samym wzmacniają poczucie empatii oraz pomagają formować wspólnotę opartą na szacunku i zrozumieniu odmienności drugiego człowieka.
- Autentyczność doświadczenia, za sprawą ukształtowania języka, a w szczególności narracji książek Olgi Ptak i Jacka Hołuba, ma moc oddziaływania na czytelnika (s. 177).

Doktorantka dogłębnie bada i interpretuje dane empiryczne, czyli informacje zebrane na podstawie ankiet, ilustrując je na wykresach. Ze skutecznie przeprowadzonej diagnozy można się sporo dowiedzieć na temat studentów filologii polskiej specjalności nauczycielskiej i ich zapatrywań na kwestie, o które zostali zapytani. Można także zorientować się we wpływie tekstów Hołuba i Ptak na badanych czytelników. (s. 205-219). Oddziaływanie literatury przyczynia się do przyjmowania przez odbiorców określonych postaw. Jakże zatem postawy manifestowali badani studenci wobec niefikcyjnych tekstów Ptak i Hołuba? Warto poprosić Doktorantkę o uargumentowaną refleksję na ten temat w świetle naukowych rozważań dotyczących postaw odbiorczych, wyodrębnionych przez Jana Polakowskiego i/lub Annę Janus-Sitarz.

Lektura tej części dysertacji nie pozostawia wątpliwości, że Doktorantka posiada sprawność analizowania i interpretowania zebranego materiału empirycznego, a tym samym umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Szkoda zatem, że w założeniach rozprawy nie wzięto pod uwagę realizacji badań nad szkolnym odbiorem tekstów Hołuba i Ptak. Diagnozowanie uczniowskiej recepcji literatury (również niefikcyjnej) wpisuje się w badania z obszaru literaturoznawstwa, ukierunkowanego na kształcenie literacko-kulturowe. Wyniki takich badań (zamieszczone w dodatkowym rozdziale) jeszcze bardziej podniosłyby wartość rozprawy i stałyby się przyczynkiem do stawiania wielowymiarowych konkluzji – ważnych z uwagi na kształcenie uczniów i edukację uniwersytecką ich przyszłych nauczycieli polonistów w aspekcie, który interesuje Doktorantkę.

W ocenie samodzielności prowadzenia pracy naukowej nie bez znaczenia jest zarówno spójność prezentowanych rozważań, badań, jak i umiejętność wyciągania wniosków. Z obu zadań Pani Strzępek-Leśniak dobrze się wywiązuje. Spójność zredagowanej dysertacji sprawia, że ta jest zorganizowana i logicznie powiązana. Wnioski znajdujące się we wszystkich rozdziałach, w podsumowaniu każdego podrozdziału z wynikami badań empirycznych, w zakończeniu rozprawy (s. 220-226) są trafne, jasne i koherentne z treścią pracy.

Zajmowanie się problematyką niepełnosprawności w literaturze, kulturze i edukacji uniwersyteckiej jest bardzo potrzebne i jednocześnie z wielu powodów korzystne. Na podstawie lektury recenzowanej dysertacji twierdzę, że Pani Strzępek-Leśniak zaprezentowała oryginalne rozwiązanie problemu naukowego. Przedstawiła autorski sposób myślenia o niepełnosprawności i zapisanych narracjach niefikcjonalnych na jej temat, korzystając w tym celu z założeń studiów o niepełnosprawności, macierzyństwie, sięgając np. do dyskursu maladycznego. W związku z tym uzupełniała lukę w zakresie badania „tego zjawiska w duchu humanistyki zaangażowanej, czerpiącej z dokonań studiów o niepełnosprawności” (s. 8). Nadto pokazała wielowymiarową wartość pochylenia się nad niepełnosprawnością, jej miejscem w literaturze i dyskursie naukowym nie tylko w XXI wieku.

Za oryginalne i zarazem odkrywcze trzeba uznać spojrzenie Doktorantki na niepełnosprawność przez pryzmat matek doświadczających trudów życia z dziećmi atypowymi. Ich świadectwa obecne w wybranych narracjach niefikcjonalnych, sumiennie przeanalizowane przez Panią Strzępek-Leśniak, stały się przyczynkiem do postawienia konkluzji m.in. na temat funkcji wybranych lektur niefikcjonalnych oraz ich znaczenia dla czytelników. Tymi ostatnimi mogą być także przyszli nauczyciele języka polskiego. Na nowatorstwo rozwiązania problemu naukowego wskazuje przeprowadzenie badań nad postrzeganiem przez studentów filologii polskiej zagadnień związanych z niepełnosprawnością oraz odbiorem tekstów Hołuba i Ptak. Istotne w tym zakresie stają się wnioski badawcze.

Do przedstawienia oryginalnego namysłu nad tematem dysertacji przyczyniły się: erudycja Doktorantki, sprawność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej, trafność spojrzenia na przedmiot badań, skrupulatność analizowania materiału lekturowego i empirycznego, staranność i dbałość o przejrzysty sposób zaprezentowania rozważań.

Pracę doktorską Pani mgr Beaty Strzępek-Leśniak oceniam pozytywnie. W moim przekonaniu jest wartościowa z uwagi na podjętą problematykę. Jednocześnie pragnę zaznaczyć, że pozytywnej ocenie rozprawy nie mogą zaszkodzić wskazane wyżej rozmaite niedociągnięcia i braki. Trzeba również dopowiedzieć, że praca jest zredagowana poprawnym i komunikatywnym językiem, choć zdarzają się w niej różne uchybienia. Są one związane np. z nadmiernym powtarzaniem wyrazów (np. s. 10, 31, 174, 207, 220), stosowaniem słów potocznych (s. 140), interpunkcją (np. s. 122, 179), błędnym przywołaniem w tekście głównym „Michała Markowskiego” (s. 206) zamiast Michała Pawła Markowskiego, niekompletnym źródłem cytatu (s. 217).

Konkluzja

Przedstawiona do recenzji praca autorstwa mgr Beaty Strzępek-Leśniak zatytułowana *(Nie)stereotypowe ujęcie niepełnosprawności w utworach Olgi Ptak i Jacka Hołuba* spełnia ustawowe wymagania stawiane dysertacjom doktorskim. Doktorantka zaprezentowała ogólną wiedzę teoretyczną, wykazała się umiejętnością samodzielnego prowadzenia pracy naukowej i przedstawiła oryginalne rozwiązanie problemu badawczego.

Wnioskuje o dopuszczenie mgr Beaty Strzępek-Leśniak do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Danuta Łazarska

Kraków, 24 listopada 2025r.